

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
В.о. ректора ДБТУ

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
для здобуття ступеня освіти Бакалавр
на основі НРК6 (НРК7)

Галузь знань	01 Освіта
Спеціальність	015 "Професійна освіта" (агарне виробництво, переробка с-г продукції та харчові технології)
Освітня програма	015 "Професійна освіта" (агарне виробництво, переробка с-г продукції та харчові технології)

Харків 2024

ЗМІСТ

Загальні положення.....	3
1. Зміст фахового вступного випробування у розрізі дисциплін	5
2. Питання фахового вступного випробування.....	10
3. Критерії оцінювання фахового вступного випробування	13
4. Порядок проведення фахового вступного випробування.....	14
Рекомендована література.....	15
Додаток зразок «екзаменаційний білет».....	19

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Вступ на основі (основа вступу) - раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень або освітній ступінь та відповідний рівень Національної рамки кваліфікацій (далі - НРК), на основі якого здійснюється вступ для здобуття ступеня вищої освіти.

Фаховий іспит - форма вступного випробування для вступу на основі НРК6 (НРК7), яка передбачає перевірку здатності до опанування освітньої програми певного рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

На навчання за програмою підготовки бакалавра за спеціальністю 015 "Професійна освіта" (агарне виробництво, переробка с-г продукції та харчові технології) можуть вступати особи, які отримали диплом бакалавра (спеціаліста, магістра) (НРК6, НРК 7) з відповідної або іншої спеціальності та продемонстрували достатній рівень знань з тем, перелік яких винесено для оцінювання підготовленості вступника для здобуття вищої освіти.

Для проведення конкурсних фахових вступних випробувань на навчання на здобутих раніш ступенів освіти бакалавр, магістр; освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст, наказом ректора ДБТУ створюються фахові атестаційні комісії, діяльність яких регламентується Положенням про приймальну комісію вищого навчального закладу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 15 жовтня 2015 року № 1085 та зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 4 листопада 2015 року за № 1351/27796.

Фахове вступне випробування проводиться фаховою атестаційною комісією за програмою, затвердженою ректором ДБТУ.

Програма фахового вступного випробування складена для вступників, які вступають на навчання до Державного біотехнологічного університету за освітньо-професійною програмою бакалавр за спеціальністю 015 "Професійна освіта" (агарне виробництво, переробка с-г продукції та харчові технології) та передбачає оцінку базових знань осіб, що мають здобутий освітній ступінь Бакалавра (Магістра), освітньо-кваліфікаційний рівень Спеціаліст, за темами фахових дисциплін, які дають можливість оцінити загальний рівень підготовки вступників до навчання за спеціальністю 015 "Професійна освіта" (агарне виробництво, переробка с-г продукції та харчові технології).

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань вступників під час вступу на навчання за ступенем освіти магістр за спеціальністю 015 "Професійна освіта" (агарне виробництво, переробка с-г продукції та харчові технології).

Мета вступного фахового випробування полягає в комплексній перевірці знань вступників, отриманих ними в результаті вивчення дисциплін та оцінці відповідності цих знань вимогам до навчання за ступенем магістр на спеціальність 015 "Професійна освіта" (агарне виробництво, переробка с-г продукції та харчові технології та допуску до участі у конкурсному відборі.

Умови проведення вступних випробувань. Фахові вступні випробування проводяться в усній формі, у вигляді іспиту очно або дистанційно. Іспит в усній формі проводиться не менше, ніж двома членами комісії з кожним вступником, яких призначає голова фахової комісії згідно з розкладом у день іспиту. Під час складання іспиту очно члени комісії відмічають правильність відповідей в аркуші усної відповіді, який по закінченні іспиту підписується вступником та членами відповідної комісії. Складання іспиту у дистанційній формі відбувається із застосуванням платформ Zoom (Google Meet). Інформація про результати іспиту оголошується вступникам в день його проведення.

Змістовно-методичне забезпечення вступних випробувань здійснюють науково-педагогічні працівники профільних кафедр.

1. ЗМІСТ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ У РОЗРІЗІ ДИСЦИПЛІН

Програма фахового вступного випробування для зарахування на навчання за ступенем освіти магістр за спеціальністю 015 "Професійна освіта" (агарне виробництво, переробка с-г продукції та харчові технології) містить основні питання за наступними темами:

ОСВІТНІ ТА ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

1. Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками.
2. Методологічні аспекти педагогіки вищої школи. Методологія педагогіки вищої школи у світлі сучасної парадигми науки.
3. Поняття про цілісний педагогічний процес. Характеристика компонентів цілісного педагогічного процесу у вищій школі.
4. Категорії педагогіки вищої школи.
5. Методи педагогіки вищої школи.
6. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні.
7. Система освіти в Україні, її структура.
8. Принципи діяльності освітніх закладів.
9. Характеристика вищої освіти України початку третього тисячоліття
10. Пріоритетні напрями реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції до європейського освітнього простору.
11. Дидактика як галузь педагогіки вищої школи.
12. Предмет і об'єкт дидактики вищої школи.
13. Організація навчально-виховного процесу.
14. Закони та закономірності навчання.
15. Зміст освіти. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти.
Навчальний план, навчальна програма і підручник вищої школи.
16. Сутність і структура процесу навчання у ЗВО.
17. Принципи, методи та засоби навчання у вищому навчальному закладі.
18. Дидактичні вимоги до вибору методів навчання у вищому навчальному закладі.
19. Лекція та методика її проведення.
20. Психологічно-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі.
21. Семінарські та практичні заняття у вищих навчальних закладах.
22. Дидактичні основи індивідуальних занять.
23. Педагогічна і виробнича практика студентів.
24. Самостійна робота, вимоги до її організації.
25. Дистанційне навчання в системі освіти: соціально-економічна потреба, сутність, умови ефективності.
26. Форми, види і методи організації науково-дослідницької роботи студентів.
27. Система діагностики знань і умінь студентів у вищому навчальному закладі.
28. Значення та функції оцінювання навчальних досягнень студентів.
29. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів.
30. Організація виховної роботи зі студентами у вищій школі.
31. Структура виховного процесу.
32. Психологічні особливості студентського віку.
33. Типологія студентів.
34. Принципи виховання студентів.
35. Зміст, напрями, форми і методи виховної роботи зі студентами.
36. Завдання національного виховання студентської молоді у ЗВО.
37. Мотиви виховання.

38. Моральне виховання студентів.
39. Критерії вихованості особистості.
40. Загальна характеристика науково-дослідної роботи.
41. Суть навчально-дослідної роботи студентів.
42. Науково-дослідна робота студентів – складова фахової підготовки.
43. Види і форми науково-дослідної роботи студентів у сучасних ЗВО.
44. Педагогічний менеджмент як сучасна теорія управління освітою.
45. Система управління вищим навчальним закладом.
46. Основні поняття теорії педагогічного менеджменту.
47. Загальна характеристика принципів і функцій педагогічного менеджменту.
48. Особливості діяльності викладача ЗВО.
49. Професійно-педагогічне спілкування й типологія особистості викладача вищої школи.
50. Педагогічна культура та педагогічна майстерність викладача вищої школи.
51. Педагогічна техніка викладача вищої школи.
52. Профілактика синдрому професійного вигорання.
53. Взаємодія викладача і студентів у закладі вищої освіти.
54. Категорія «викладач-студент». Соціологічна проблема такої взаємодії.
55. Позиція викладача в процесі взаємодії зі студентами.
56. Генезис поняття «освіта».
57. Основні характеристики й ознаки сучасної освіти.
58. Сучасна система освіти.
59. Сутність й методологічні концепти нового інтегрованого напряму пізнання сфери освіти – освітології.
60. Поняття освіта, відкрита система, синергетика, освітологія
61. Поняття «освіта»: сучасні контексти.

АГРОВИРОБНИЦТВО

62. Рослинництво як галузь сільського господарства, наука і вузівська дисципліна. Збільшення виробництва зерна-ключова проблема подальшого розвитку сільського господарства. Шляхи вирішення зернової проблеми. Значення якості зерна. Сильні та цінні пшениці. Зони гарантованого виробництва зерна в України.
63. Загальна характеристика зернових хлібів. Фази росту і розвитку рослин хлібів I та II груп. Етапи органогенезу.
64. Озимі хліба. Народногосподарське значення, географія, стан і перспективи виробництва. Морозостійкість і зимостійкість. Розвиток озимих восени та весною.
65. Основні складові системи збирання озимих та ярих зернових хлібів. Обґрунтування строків і способів збирання. Заходи запобігання втрат урожаю.
66. Круп'яні культури. Загальна характеристика. Народногосподарське значення. Стан виробництва та шляхи підвищення врожайності. Біологія і агротехніка проса, гречки.
67. Кукурудза. Значення, стан і перспективи вирощування гібридів кукурудзи. Агротехніка. Місце в сівозміні, система підготовки ґрунту та удобрення. Способи сівби, густота насадження, догляд за посівами, особливості збирання.
68. Зернові бобові культури. Значення. Роль у збільшенні виробництва рослинних білків. Теоретичні та практичні напрямки підвищення здатності рослин збільшувати фіксацію азоту. Особливості технології вирощування гороху та сої.
69. Олійні культури. Народногосподарське значення. Загальна характеристика. Найбільш важливі якісні ознаки олії. Соняшник. Досягнення вітчизняної селекції. Особливості біології та агротехніки соняшнику. Передовий досвід і економічна ефективність виробництва соняшнику.
70. Цукрові буряки. Стан і перспективи. Біологія. Агрокліматичні зони бурякосіяння та їх характеристика. Основні складові технології вирощування

71. Картопля. Стан і перспективи картоплярства. Завдання по збільшенню виробництва картоплі. Біологія і агротехніка картоплі.

ОВОЧІВНИЦТВО

72. Овочівництво – наукова дисципліна і галузь сільського господарства. Характеристика овочівництва як наукової дисципліни, її завдання, методи дослідів (

73. Види, конструкції і енергетичне забезпечення споруд. Теплиці, парники і утеплений ґрунт. Класифікація споруд захищеного ґрунту. Особливості конструкцій овочевих і розсадних споруд. Світлопроникні матеріали для захищеного ґрунту.

74. Передпосівна підготовка і обробка насіння. Обов'язкові прийоми підготовки і обробки насіння: перетирання і шліфування, сортuvання і калібрування, обеззаражування (протруювання), повітряно-тепловий обігрів, стратифікація (піскування). Бажані прийоми підготовки і обробки насіння: замочування і пророщування, барбатування, закалювання, яровизація (прохолоджування), дражування, збагачування поживними і біологічно активними речовинами, обробка бактеріальними добривами, інкрустування, фізичний вплив. Комплексна підготовка насіння.

75. Розсадний спосіб вирощування. Суть способу і його значення для одержання ранніх і високих урожаїв, вирощування тепловимогливих рослин в північних районах, більш інтенсивного використання землі, захисту рослин від шкідників і хвороб. Переvаги і недоліки розсадної культури в порівнянні з безрозсадною.

76. Технологія вирощування капусти білокачанної пізньостиглої розсадним способом. Морфологічна будова рослин та їх відношення до факторів навколошнього середовища. Строки вирощування розсадним і безрозсадним способом у відкритому ґрунті. Технологія вирощування капусти.

77. Технологія вирощування цибулі ріпчастої. Морфологічна будова рослин та їх відношення до факторів навколошнього середовища. Сортимент цибулі ріпчастої. Технологія вирощування та збирання врожаю.

78. Технологія вирощування буряка столового і моркви. Морфологічна будова та його відношення до факторів навколошнього середовища. Особливості технології вирощування буряка і моркви.

79. Технологія вирощування томата безрозсадним способом. Морфологічна будова рослин та їх відношення до факторів навколошнього середовища. Особливості технології вирощування капусти для ранньовесняного і пізньоосіннього споживання.

ПЛОДІВНИЦТВО

80. Плодівництво, як галузь виробництва і наукова дисципліна. Зміст і завдання плодівництва. Коротка історія плодівництва. Стан і перспективи розвитку плодівництва в Україні та за кордоном.

81. Розмноження плодових рослин. Біологічні основи розмноження. Особливості статевого розмноження. Біологічні основи вегетативного розмноження. Способи вегетативного розмноження.

82. Закладання плодових насаджень. Вибір місця і ґрунту під сад. Проектування саду. Вибір місця. Вибір ґрунту під сад.

83. Утримання ґрунту в садах. Утримання ґрунту в молодих садах. Системи утримання ґрунту в плодоносних садах. Обробіток ґрунту. Застосування гербіцидів. Боротьба з ерозією ґрунту.

84. Удобрення інтенсивних садів. Види і форми добрив. Системи удобрення. Визначення потреб плодових культур у добривах. Способи і строки внесення добрив. Удобрення молодих неплодоносних садів. Удобрення плодоносних садів. Удобрення ягідних культур. Ефективність удобрення.

85. Технологія вирощування ягідних плодових рослин (суниця, малина, чорна смородина, агрус). Вирощування розсади суниці. Вирощування саджанців малини, смородини, агрусу. Вирощування безвірусних саджанців. Викопування, сортuvання, реалізація і зберігання саджанців.

86. Відновлення дерев, пошкоджених морозами. Пошкодження морозами надземної системи. Пошкодження морозами кореневої системи. Відновлення дерев, пошкоджених морозами.

ЗБЕРІГАННЯ ТА ПЕРЕРОБКА С.-Г. ПРОДУКЦІЇ

87. Загальна характеристика способів консервування плодів та овочів. Фізичні методи консервування фруктів та ягід теплова стерилізація, сушіння плодів, ягід (повітряно-сонячне сушіння, теплова, вакуумна та сублімаційна сушка). Заморожування овочів, фруктів та ягід. Мікробіологічні методи консервування. Принцип методу. Соління огірків, томатів, мочіння яблук, квашення капусти. Застосування хімічних консервантів. Сульфітація. Консервування Собіновою та бензойною кислотами.

88. Фактори, які впливають на якість консервованих плодів та овочів. Вимоги до якості сировини переробної промисловості. Економічне та соціальне значення прийомів соління, квашення, маринування овочів, фруктів та ягід у сільськогосподарських підприємствах. Зберігання солено-квашеної продукції.

СЕЛЕКЦІЯ І ГЕНЕТИКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР

89. Поняття про сорт, вихідний матеріал. Морфологічні і господарчо-біологічні властивості і ознаки сорту. Принципова різниця між сортами самозапильних і перехреснозапильних культур. Значення сорту у вирішенні проблем рослинництва.

90. Гетерозис. Явище гетерозису. Типи гетерозису. Особливості прояву гетерозису. Теорії гетерозису. Практичне використання гетерозису у різних сільськогосподарських рослин.

91. Селекція як наука і галузь сільськогосподарського виробництва.

Селекція як наука про методи створення нових сортів та гетерозисних гібридів і поліпшення існуючих сортів сільськогосподарських рослин, найбільш пристосованих для задоволення потреб людини. Генетика є теоретичною основою селекції.

ГРУНТОЗНАВСТВО

92. Предмет ґрунтознавства. Роль ґрунтознавства у розвитку сільськогосподарського виробництва, охороні ґрунтів, підвищенню їх родючості, окультурюванню та раціональному використанні земель. Поняття про ґрунт та його родючість. Ґрунт як особливе природно-історичне утворення. Особливості ґрунту як головного засобу сільськогосподарського виробництва. Рослина та ґрунт у їх взаємозв'язку.

93. Родючість ґрунтів. Поняття про родючість ґрунту як його специфічну біосферну та господарську якість. Природні та соціально-економічні фактори та умови ґрунтової родючості. Інтенсифікація та екологізація сільськогосподарського виробництва та проблема підвищення родючості ґрунтів.

94. Класифікація ґрунтів. Систематика ґрунтів. Класифікація ґрунтів України.

АГРОХІМІЯ

95. Агротехніка як наукова основа хімізації землеробства. Значення хімізації землеробства для прискорення науково-технічного прогресу та інтенсифікації сільського господарства за умов реформування сільського господарства. Стан і перспективи виробництва та застосування мінеральних і органічних добрив. Значення мінеральних та органічних добрив для підвищення врожайності конкурентоздатної рослинницької продукції і поліпшення родючості фунту.

96. Мінеральні добрива, їх властивості та використання. Поняття про добрива, їх класифікація та визначення. Види і форми добрив. Добрива місцеві та промислові, мінеральні і органічні, прості і концентровані, однокомпонентні та комплексні, прямої та побічної дії.

97. Система застосування добрив. Система застосування добрив як окрема галузь агротехніки, її визначення, складові частини та значення. Принципи та умови, що враховуються в процесі розроблення системи удобрення культур у сівозмінах. Ефективність застосування добрив у різних ґрунтово-кліматичних зонах України. Системи удобрення польових,

зернобобових, технічних, кормових, овочевих та плодово-ягідних культур. Застосування добрив під час зрошення.

ЗЕМЛЕРОБСТВО

98. Теоретичні основи землеробства. Фактори життя рослин (земні та космічні), їх роль у формуванні врожаю сільськогосподарських культур і заходи регулювання. Закони землеробства їх значення для сільськогосподарського виробництва.

99. Сівозміни. Основні терміни та визначення. Поняття про сівозміну, монокультуру, беззмінні та повторні посіви. Значення та завдання сівозмін. Причини чергування культур на полі. Класифікація сівозмін за видом основної продукції (типи) та за співвідношення сільськогосподарських культур і парів (види).

Розміщення парів і польових культур у сівозмінах. Роль парів у сівозмінах. Попередники основних сільськогосподарських культур і їх цінність залежно від впливу на продуктивність рослин і родючість ґрунту.

100. Механічний обробіток ґрунту. Завдання та значення обробітку ґрунту. Технологічні операції при обробітку ґрунту. Прийоми основного та поверхневого обробітку ґрунту. Системи зяблевого обробітку ґрунту, передпосівного обробітку. Поняття про мінімізацію обробітку ґрунту. Поняття про ерозію ґрунту. Особливості протиерозійного обробітку ґрунту.

2. ПИТАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками.
  2. Методологічні аспекти педагогіки вищої школи. Методологія педагогіки вищої школи у світлі сучасної парадигми науки.
  3. Поняття про цілісний педагогічний процес. Характеристика компонентів цілісного педагогічного процесу у вищій школі.
  4. Категорії педагогіки вищої школи.
  5. Методи педагогіки вищої школи.
  6. Мета, завдання та зміст вищої освіти в Україні.
  7. Система освіти в Україні, її структура.
  8. Принципи діяльності освітніх закладів.
  9. Характеристика вищої освіти України початку третього тисячоліття
  10. Пріоритетні напрями реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції до європейського освітнього простору.
  11. Дидактика як галузь педагогіки вищої школи.
  12. Предмет і об'єкт дидактики вищої школи.
  13. Організація навчально-виховного процесу.
  14. Закони та закономірності навчання.
  15. Зміст освіти. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти.
- Навчальний план, навчальна програма і підручник вищої школи.
16. Сутність і структура процесу навчання у ЗВО.
  17. Принципи, методи та засоби навчання у вищому навчальному закладі.
  18. Дидактичні вимоги до вибору методів навчання у вищому навчальному закладі.
  19. Лекція та методика її проведення.
  20. Психологічно-педагогічні вимоги до проведення лекції у вищій школі.
  21. Семінарські та практичні заняття у вищих навчальних закладах.
  22. Дидактичні основи індивідуальних занять.
  23. Педагогічна і виробнича практика студентів.
  24. Самостійна робота, вимоги до її організації.
  25. Дистанційне навчання в системі освіти: соціально-економічна потреба, сутність, умови ефективності.
  26. Форми, види і методи організації науково-дослідницької роботи студентів.
  27. Система діагностики знань і умінь студентів у вищому навчальному закладі.
  28. Значення та функції оцінювання навчальних досягнень студентів.
  29. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів.
  30. Організація виховної роботи зі студентами у вищій школі.
  31. Структура виховного процесу.
  32. Психологічні особливості студентського віку.
  33. Типологія студентів.
  34. Принципи виховання студентів.
  35. Зміст, напрями, форми і методи виховної роботи зі студентами.
  36. Завдання національного виховання студентської молоді у ЗВО.
  37. Мотиви виховання.
  38. Моральне виховання студентів.
  39. Критерії вихованості особистості.
  40. Загальна характеристика науково-дослідної роботи.
  41. Суть навчально-дослідної роботи студентів.
  42. Науково-дослідна робота студентів – складова фахової підготовки.
  43. Види і форми науково-дослідної роботи студентів у сучасних ЗВО.
  44. Педагогічний менеджмент як сучасна теорія управління освітою.

45. Система управління вищим навчальним закладом.
46. Основні поняття теорії педагогічного менеджменту.
47. Загальна характеристика принципів і функцій педагогічного менеджменту.
48. Особливості діяльності викладача ЗВО.
49. Професійно-педагогічне спілкування й типологія особистості викладача вищої школи.
50. Педагогічна культура та педагогічна майстерність викладача вищої школи.
51. Педагогічна техніка викладача вищої школи.
52. Профілактика синдрому професійного вигорання.
53. Взаємодія викладача і студентів у закладі вищої освіти.
54. Категорія «викладач-студент». Соціологічна проблема такої взаємодії.
55. Позиція викладача в процесі взаємодії зі студентами.
56. Генезис поняття «освіта».
57. Основні характеристики й ознаки сучасної освіти.
58. Сучасна система освіти.
59. Сутність й методологічні концепти нового інтегрованого напряму пізнання сфери освіти – освітології.
60. Поняття освіта, відкрита система, синергетика, освітологія
61. Поняття «освіта»: сучасні контексти.
62. Рослинництво, як наука та як галузь сільського господарства.
63. Основні складові технології вирощування капусти білокачанної пізньостиглої розсадним способом.
64. Поняття про сорт. Вимоги до сорту.
65. Плужна підошва і ґрунтові кірка, їх утворення і боротьба з ними.
66. Підготовка насіння овочевих рослин до сівби.
67. Основні складові технології вирощування озимої пшениці.
68. Види, способи і строки обрізування плодових порід.
69. Види захищеного ґрунту і способи його обігріву.
70. Основні ґрунти Лісостепової зони України.
71. Горох: використання, поширення, біологічні особливості. Основні складові технології вирощування.
72. Овочівництво, як галузь виробництва і наукова дисципліна.
73. Способи зберігання плодоовочевої продукції.
74. Роль бобових культур у підвищенні родючості ґрунту.
75. Поняття про сівозміну.
76. Строки та способи збирання соняшнику.
77. Фактори, які впливають на якість і тривалість зберігання фруктів та овочів.
78. Види ерозії ґрунтів та заходи по її попередженню та усуненню наслідків.
79. Реакція ґрунтового розчину. Кислі і засолені ґрунти.
80. Пшениця: використання, поширення, біологічні особливості.
81. Попередники озимої пшениці і їх обґрунтування.
82. Консервування плодів і овочів.
83. Поняття про родючість ґрунту.
84. Система заходів боротьби з бур'янами в посівах кукурудзи.
85. Основні проблеми рослинництва. Шляхи їх вирішення.
86. Ремонт плодових насаджень.
87. Способи основного та передпосівного обробітку ґрунту під цукрові буряки.
88. Поняття про ґрунт як природне тіло.
89. Ріпак: використання, поширення, біологія. Основні прийоми вирощування ріпаку.
90. Технологія вирощування ягідних плодових рослин.
91. Мета позакореневого підживлення озимої пшениці.

92. Зернові культури: класифікація, значення, поширення.
93. Удобрення інтенсивних садів.
94. Особливості удобрення овочевих культур.
95. Жито: використання, поширення, біологічні особливості та прийоми вирощування.
96. Утримання ґрунту в садах.
97. Назвіть агрегати, що використовуються для внесення органічних і мінеральних добрив.
98. Особливості технології вирощування цукрових буряків.
99. Розмноження плодових рослин.
100. Агротехнічні засоби регулювання якості продукції рослинництва.
101. Види добрив, що застосовуються у сільськогосподарському виробництві.
102. Плодівництво, як галузь виробництва і наукова дисципліна.
103. Ярий ячмінь: використання, поширення, біологія. Особливості технології вирощування.
104. Селекція як галузь сільськогосподарського виробництва.
105. Пізньовесняні посіви овочевих рослин.
106. Просо, гречка: використання, поширення, біологічні особливості. Особливості технології вирощування.
107. Причини загибелі озимих та заходи запобігання.
108. Ранньовесняні посіви овочевих рослин.
109. Роль біотехнології в прискоренні наукового процесу в с.-г. виробництві.
110. Кукурудза: використання, поширення, біологічні особливості. Особливості технології вирощування.
111. Основні складові технології вирощування моркви.
112. Квасоля: використання, поширення, біологія. Прийоми вирощування.
113. Гетерозисний гібрид і їх значення в с.-г. виробництві.
114. Основні складові технології вирощування огірка у відкритому ґрунті.
115. Соя: використання, поширення, хімічний склад зерна, біологічні особливості. Особливості технології вирощування.
116. Картопля: використання, поширення, хімічний склад бульб, біологічні особливості. Прийоми вирощування.
117. Основні складові технології вирощування цибулі ріпчастої із насіння.
118. Центри походження культурних рослин.
119. Зернові бобові культури: використання, поширення, хімічний склад зерна, біологічні особливості.
120. Основні складові технології вирощування томата розсадним способом.
121. Строки і способи збирання зернових хлібів та їх обґрунтування.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Результати фахового вступного випробування обчислюються (за шкалою від 100 до 200):

$$P=P_1+P_2+P_3,$$

де P_1 – оцінка за перше питання (за школою 0-60).

P_2 – оцінка за друге питання (за школою 0-60).

P_3 – оцінка за третє питання (за школою 0-80).

Результати фахового вступного випробування оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів з урахуванням рівнів підготовки:

У разі отримання результату фахового вступного випробування від 0 до 99 іспит вважається таким, який не складено і вступник до участі у конкурсному випробуванні не допускається.

Оцінювання рівня підготовки, тобто знань і умінь вступника, відбувається на підставі наступних критеріїв:

1. 1. Правильність відповіді;
2. 2. Ступінь усвідомлення програмного матеріалу;
3. 3. Вміння користуватись засвоєним матеріалом.

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробування проводиться у формі усного іспиту очно або дистанційно. Для проведення вступного випробування формуються окремі групи вступників в порядку надходження (реєстрації) документів. Список допущених до вступного випробування ухвалюється рішенням приймальної (відбіркової) комісії, про що складається відповідний протокол.

Для проведення вступного випробування головами фахових атестаційних комісій попередньо готуються екзаменаційні білети відповідно до «Програми фахового вступного випробування». Програма фахового вступного випробування оприлюднюється на веб-сайті Університету.

Фахове вступне випробування проводиться у строки, передбачені Правилами прийому до ДБТУ.

На іспиті вступник повинен пред'явити, який посвідчує особу (паспорт громадянина України у вигляді книжечки, ID-картки), при пред'явленні якого він завдання (екзаменаційний білет). Екзаменаційний білет містить завдання з тем, вказаних у програмі фахового вступного випробування. Тривалість іспиту – до 2 астрономічних годин. Користуватися при підготовці друкованими, електронними або іншими інформаційними засобами забороняється.

Результати випробування оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів за правилами, вказаними в розділі «Критерії оцінювання фахового вступного випробування». Рівень знань вступника за результатами іспиту заноситься також до екзаменаційної відомості і підтверджується підписами голови та членів комісії. Відомість оформляється і передається до приймальної комісії в день складання фахового вступного випробування.

Розробив голова фахової атестаційної комісії к.с.-г.н., доцент кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін Золотарьова С.А.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про вищу освіту» від 1.07.2014 р. № 1556 -VII [Електронний ресурс] - Режим доступу: // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. №40-IV [Електронний ресурс] - Режим доступу: // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
3. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 16.01.2003 р., № 433-IV - [Електронний ресурс] - 2002. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1977-12>
4. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ столітті) від 03.11.1993р. № 896 - [Електронний ресурс] - Режим доступу: //<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF>
5. Національна доктрина розвитку освіти [Електронний ресурс] / - 2002. - Режим доступу: <http://www.setlab.net/?view=education-doctrine-2002>
6. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізації та викликів [Електронний ресурс] / - 2010. - Режим доступу:<http://kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/doocatalog/list?currDir=48718>
7. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки (схвалена Указом Президента України від 25.06.2013 року №344/2013) [Електронний ресурс] / - 2013.
8. Галузева концепція розвитку неперервної педагогічної освіти (затверджена Наказом МОН України від 14.08.2013 № 1176) [Електронний ресурс] / - 2013.
9. План заходів щодо розвитку вищої освіти на період до 2015 року (затверджений розпорядженням КМ України від 27.08.2010 р. № 1728) [Електронний ресурс] – 2013
10. Веретенко Т. Г. Загальна педагогіка. – К. : ВД «Професіонал», 2004. – 128 с.
11. Волкова Н. П. Педагогіка. – К. : Видавничий центр «Академія», 2002.
12. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Посіб. для студентів вищих навч. закладів. – Дрогобич : Коло, 2003. – 528 с.
13. Зайченко І. В. Педагогіка. – Чернігів : Деснянська правда, 2003. 528с.
14. Кузьминський А. І., Вовк Л. П., Омеляненко В. Л. Педагогіка : Підручник. – К. : Знання-Прес, 2003. – 418 с. – (Навч.-метод. комплекс з педагогіки).
15. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка. Навч. посібник. – 5-е видання, доповнене і перероблене. – К. : [б. в.], 2007. – 665 с. 7. Педагогика. / За ред. А.М. Алексюка. – К. : Либідь, 2006. – 385 с.
16. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посібник. – 3-те вид., перероб. і доп. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. – 232 с. 9. Ягупов В. И. Педагогика. – К. : Либідь, 2006. – 475 с.
17. Ponomarova, M.; Yevsiukov, A.; Shovkun, L.; Zolotarova, S.; Kramarenko, I. Formation and management of the development of agricultural production and processing of agricultural products and the value of food technologies. *Financ. Credit. Act. Pract. Theory* pract. 2022, 4, 58–67. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.4.45.2022.3825>
18. Пономарьова М. Професійна освіта в умовах глобальних змін та трансформації українського суспільства VII Міжнародна науково-практична конференція «Сталий розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне забезпечення» ВП НУБіП У «БАІ С. 357-358. (Україна)
19. Пономарьова М. Мотивація до педагогічної професійної діяльності майбутніх викладачів вищої освіти. Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 16 – 18 березня 2023 р.) / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. 1162 с С. 914-915. (Україна)
20. Пономарьова М. Освіта та агробізнес як вектор оновлення та зміцнення національних інтересів країни Сталий розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне

забезпечення», присвячена 125-річчю НУБіП України 2023. С. 248-250. (Україна)

21. Пономарьова М. Професійне зростання траєкторії освіти та агробізнесу в умовах зміцнення національних та стратегічних завдань суспільства Стадій розвиток економіки, суспільства та підприємництва [Електронний ресурс]: матеріали Міжнар.наук.-практ. конф., Івано-Франківськ, 27-28 квітня 2023 р./ За ред. І. Переозвової. – Львів: Видавець Кошовий Б.-П.О., 2023. – 810 с. С. 373-374. (Україна)

22. *Ponomarova M.* Involving educational technologies as an effective vector of management competencies // Scientific Center of Innovative Research, International Conference on economics, accounting and finance-.15.12.2023. // <https://conf.scnchub.com/index.php/ICEAF/ICEAF-2023/paper/view/689> (Естонія)

23. Пономарьова М., Золотарьова С. Застосування штучного інтелекту в педагогічному процесі вищої школи Інновації та інтеграція цифрових трендів освітянського простору в економіку знань : матеріали всеукраїнського науково- педагогічного підвищення кваліфікації з економічних наук, 30 жовтня – 10 грудня 2023 р. – Львів-Торунь : Ліга-Прес, 2023. – 264 с 179-181 DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-332-6-52>

24. Пономарьова М.С., Золотарьова С.А., Євсюков О.Ф., Засядьков А.О. Місце мотиваційного навчання в освітньому просторі, Вісник науки та освіти, № 11(17) (2023): [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-11\(17\)](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-11(17)).

25. Пономарьова М., Євсюков О., Золотарьова С. Розвиток та перспективи професійної освіти у сільському господарстві / Наукові інновації та передові технології. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-11\(25\)-507-517](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-11(25)-507-517).

26. Алімов Д. М., Білоножко М. Д., Бобро М. А. та ін. Рослинництво: лаборатор.-практ. заняття / за ред. М. А. Бобро та ін. Київ: Урожай, 2001. 392 с.

27. Болотских А.С. Овощи Украины / А.С. Болотских. – Харьков: Орбита, 2001. – 1088 с.

28. Болотских А.С. Энциклопедия овощевода / А.С. Болотских. – Харьков: Фолио, 2005. – 799 с.

29. Васильківський С.П., Князюк В.І. – К.:Вища шк., 2004. - 454 с.

30. Вітанов О.Д. Насінництво овочевих рослин: навч. посібник / О.Д. Вітанов, І.І. Солоненко. - Харків: ХНАУ, 2007. – 289 с.

31. Городній М.М., Бикін А.В., Нагаєвська Л.М. Агрохімія - К.: ТОВ "Алефа", 2003. - 786с.

32. Господаренко Г.М. Агрохімія: Підручник / - К.: ННЦ «ІАЕ», 2010. – 400 с.

33. Загальне землеробство: Підручник / За ред. В.О. Єщенка. – К.: Вища освіта, 2004. – 336 с.: іл.

34. Зінченко О.І. Рослинництво / О.І. Зінченко, В.Н. Салатенко, М.А. Білоножко. – К.: Аграрна освіта, 2001. – С. 161-167.

35. Зозуля О.Л. Селекція і насінництво польових культур / О.Л. Зозуля, В.С. Мамалига. – К.: Урожай, 1993. – 416 с.

36. Куян В.Г. Плодівництво / В.Г. Куян. – К.: Аграрна наука, 1998. — 472 с., іл..

37. Лихочвор В.В. Мінеральні добрива та їх застосування. / В.В.Лихочвор, В.Ф.Петриченко. – Львів, НВФ «Українські технології», 2012.

38. Лихочвор В.В. Рослинництво. Сучасні інтенсивні технології вирощування основних польових кільтур / В.В. Лихочвор, В.Ф. Петриченко. – Львів: НВФ «Українські технології», 2006. – 730 с.

39. Лотоненко І. В. Сівозміни: навч. посібник / І. В. Лотоненко, Р. С. Литвинюк. – Х.: ХНАУ, 2006. – 262 с.

40. Охорона ґрунтів: навч. посіб / В. В. Дегтярьов, С. В. Крохін, Ю. В. Дегтярьов, Д. В. Гавва, О. Ю. Чекар. – Харків: Стиль-издат, 2020. – 337 с.

41. Практикум з ґрунтознавства: навч. посібник / За ред. проф. Д.Г. Тихоненка. – 6-е вид., перероб. і доп. – Х.: Майдан, 2009. – 448 с.

42. Практикум із загального і меліоративного землеробства / Ю. В. Будьонний, С. І. Попов, Н. І. Бухало [та ін.]; за ред. Ю. В. Будьонного. – Х.: ХНАУ, 2005. – 286 с.
43. Пузік Л.М., Гордієнко І.М. Технологія зберігання плодів, овочів та винограду: навч. посібник / Л.М. Пузік, І.М. Гордієнко / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Харків: Майдан, 2011. – 336 с.
44. Рожков А.О., Огурцов Є.М. Рослинництво: підручник. Харків: Друкарня Мадрид, 2019. 380 с.
45. Рожков А. О., Огурцов Є. М., Свиридов А. М. та ін. Технології виробництва продукції рослинництва: навч. посіб. Харків, 2017. 640 с.
46. Рожков А.О., Бобро М.А., Волощенко В.В., Чигрин О.В., Хвесик А.В. Глобальні проблеми досліджень в агрономії: навч. посіб. Харків: Тім Пабліш Груп, 2017. 250 с.
47. Рослинництво: лаб.-практи. заняття: / Д.М. Алімов, М.А. Білоножко, М.А. Бобро та ін.; за ред. М.А. Бобро, С.П. Танчика, Д.М. Алімова. – К.: Урожай, 2001. – 392 с: іл.
48. Селекція і насінництво сільськогосподарських рослин: підручник / М.Я. Молоцький, С.П. Васильківський, В.І. Князюк, В.А. Власенко. – К.: Вища освіта, 2006. – 463 с.
49. Танчик С.П., Дмитришак М. Я. Алімов Д. М., Мокріенко В.А. і ін. Технології виробництва продукції рослинництва. Підручник. – К.: Видавничий дім “Слово”, 2008. – 1000 с.
50. Теоретичні основи селекції польових культур: зб. наук. пр. –Харків: IP ім. В.Я.Юр’єва УААН, 2007. – 400 с.
51. Тихоненко Д. Г. Класифікація ґрунтів / Тихоненко Дмитро Григорович / Харків. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Х.: ХНАУ, 2009. – 59 с.
52. Фурсова Г.К. Рослинництво: лабораторно–практичні заняття. Ч.І. Зернові культури. Навчальний посібник / Г.К. Фурсова, Д.І. Фурсов, В.В. Сергєєв В.В.: За ред. Г.К. Фурсової. – Х.: ТО Ексклюзив, 2004. – 380 с.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК

Зразок «Екзаменаційний білет»

МИНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний біотехнологічний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
В.о. ректора ДБТУ

_____ А.І.Кудряшов
« _____ » 2024 р.

Ступінь вищої освіти Бакалавр

Спеціальність 015 "Професійна освіта" (агарне виробництво, переробка с-г продукції та харчові технології)

Освітня програма "Професійна освіта" (агарне виробництво, переробка с-г продукції та харчові технології)

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 фахового вступного іспиту

1. Місце педагогіки вищої школи в системі педагогічних наук. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками.
2. Методологічні аспекти педагогіки вищої школи. Методологія педагогіки вищої школи у світлі сучасної парадигми науки.
3. Рослинництво, як наука та як галузь сільського господарства.

Розробив голова фахової атестаційної комісії к.с.-г.н., доцент кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін Золотарьова С.А.